Ч. 312 (13.857).

Львів, вівторок 20. листопада 1934.

Poczotwą opłatę opłacono ryczałtem.

Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·50 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і канад. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вибір президії і лавників у Львові.

У суботу 17. листопада ц. р. вечором відбулись вибори двох заступників президента м. Львова і 8-ох лавників.

Заступниками президента вибрали д-ра Веринського, начальника персонального виділу Кураторії у Львові і Хаеса від жидів. Перший дістав 59 голосів на 69 голосуючих, другий 52.

Лавниками вибрали 1) Яна Судгофа, голову Стрільниці, 2) Яна Поратинського, члена управи Стрільниці, 3) інж. Романа Душіна і 4) Станіслава Козьола — двох представників від комбатантів, 5) Андрія Тепера, представн. сан. професійних союзів, 6) П. Володимира Децикевича, представника українців, 7) Кароля Цвинара, представника купецтва і 8) адв. д-ра Давида Шрайбера, посла і представника сіоністів. Перших сімох лавників вибрали 49-ма голосами з першої листи, останнього з другої листи — 10 голосами.

Касація засуджених Куликівця і Матли.

Як ми вже повідомляли оборонці засуджених З. Матли і Г. Куликівця львівським трибуналом на кару смерти зголосили касацію і внесуть її до 7-ох днів.

Франція виселить усіх польських робітників.

Тому, що у Франції зростає безробіття, французький уряд приступив до задуманої на велику скалю акції відправлювання з праці та виселювання за кордон чужих робітників.

„Мусимо запевнити право першенства робітникам-французам — сказав премієр Флянден в інтерв'ю, яке помістив „Парі Соар". — Це створює конечність замкнути іміграцію та евентуально вигнати чужих робітників.

Зачувати, що на першу чергу підуть робітники з Польщі тому, що заломилася французько-польська приязнь. Першу постанову в справі виганяння чужих робітників ухвалять із початком грудня.

ЛІОН, ПАТ. У середущій Франції, якої хвиля звільнювань польських робітників досі не захопила, трапляються щораз частіше випадки редукції польських робітників. Фабрика рільничих машин у Бурбон Лянсі звільнила на днях 30 польських робітників, так, що загалом до Польщі мусіло відїхати ок. сто робітників. Велика фабрика штучного шовку Жільєта в Десен біля Ліону звільнила тепер ок. сто польських робітників, і з яких більшість вернулася до Польщі. У великій бляхарні в Комантрі, крім звільнених за одним разом сто робітників, передбачують дальше звільнювання польських робітників. У більшості випадків польській владі вдалося вистарати репатріяцію звільнених робітників на кошт підприємств. У багато місцевостях, у яких працюють польські робітники, нема фонду безробіття. Щоби такий фонд повстав, це залежить від ухвали заінтересованої громади, тому робітники, які не мають засобів до життя, мусять вертатися до Польщі.

Бельгійські соціялісти хочуть створити уряд.

БРЮСЕЛЯ, ПАТ. Велике враження викликало, що нач. рада соціялістичної партії заявила, що тому, що заломилася дотеперішня господарська політика попередніх урядів, новий уряд повинні створити соціялісти. Це тим замітніше, що соціялісти від 1927 р. постійно відмовлялися співпрацювати в уряді.

Нема скандинавського бльоку.

ОСЛЬО, ПАТ. Президент ради міністрів заперечив у пресовому інтерв'ю закордонні вістки про істнування політичного або військового скандинавського бльоку.

Зміна на становищі французького амбасадора в Берліні.

БЕРЛІН, ПАТ. „Берл. Тгт." повідомляє з Парижа, що теперішній французький амбасадор у Берліні уступить. Його місце займе фаховий дипльомат, а не політик. Франсоа Понсе дістав би становище генерального секретаря на Ке д Орзей.

Японія займе Сіям.

Шангайський кореспондент московської „Правди" повідомляє, що Японія хоче здобути впливи в Сіямі. Урухомлює весь політичний і фінансовий апарат для приготови каналу через пролив Кра, що злучить Індійський Океан із Китайським Морем.

Положення в Сіямі пригадує положення в Манджурії перед окупацією. Покищо нема даних для висланя японського війська до Сіяму, як вислала їх до Мукдену, однак становище Японії супроти Сіяму є схоже на становище Японії до Манджурії. Японські агенти агітують у Сіямі, щоби Сіям переробити в таку державу як Манджуко.

Спеціяльна канцелярія вожда нац.-соц. партії.

БЕРЛІН, ПАТ. На основі Гітлерового розпорядку утворили спеціяльну канцелярію вожда нац.-соціялістичної партії. До її діяльности належать справи, що виходять із взаємин канцлера та партійних формацій. Шефом канцелярії іменували Пилипа Булера, дотеперішнього ген. секретаря партійної управи й ост. часами президента поліції в Мінхені.

Статистика католиків.

Статистика з 1931 р. начислює в Італії 99.6 прц. населення католиками, у Франції 95 прц. католиків, 3 прц. протестантів і пів прц. жидів. Третьою державою з подавляючою більшістю католиків — це Австрія з 92 прц. католиків, 4 прц. протестантів і 3 і пів прц. жидів. Чехословаччина 77.2 прц. католиків (між ними 4 прц. греко-католиків на Підкарпатті), 18,8 прц. чеських сектантів і 7.7 прц. протестантів. Польща 74 прц. католиків (між ними 11 прц. греко-католиків), 12 прц. православних, 5 прц. протестантів, решта жиди. Мадярщина 67.2 прц. католиків (між ними 2.3 прц. греко-католиків) і 27 прц. протестантів (між ними 20.9 прц. кальвіністів). Югославія 37.4 прц. католиків, 48.7 прц. православних і 11 прц. магометан. В Англії 5 прц. католиків, 94 прц. протестантів.

Овочеві дерева зацвіли та зародили.

СОФИЯ, 18. 11. ПАТ. В околиці Бургасу овочеві дерева зацвіли та вдруге зародили ц. р. Населення кількох сіл їсть тепер свіжі черешні, яблука, грушки, що достигають дуже скоро. Це явище в Болгарії незвичайне.

Помер кард. Гаспарі.

РИМ, 18. 11. Сьогодні в год. 22.30 помер кардинал Гаспарі.

БУДЕННИЙ КАЖЕ, ЩО БУДЕ ВІЙНА.

З нагоди 10-их роковин СССР начальний вожд червоної кінноти Буденний у манїфесті до всіх полків монгольсько-бурятської республики м. і. каже, що ворог загрожує совітам, тому треба зі зброєю в руці ждати на найближчі політичні події.

У сяєві кровавої заграви недалекої міжнародньої війни, що вже почалася в Китаю, перший удар звернеться проти СССР. Вкінці Буденний каже боронити кожну частинку республики перед наїздом „східного імперіялізму".

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА УКРІПЛЮЄТЬСЯ.

ПРАГА, ПАТ. Міністер народньої оборони сказав у буджетовій комісії сойму, що військова влада буде домагатися введення 2-літньої військової служби та введення військового приспосіблення молоді. Армія мусить скоро змоторизуватися та розбудувати летунство. З весною ЧСР. почне будувати твердині на найбільше загрожених місцях.

ВЕЙҐАН УСТУПИТЬ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен" твердить, що з кінцем січня 1935 р. уступить зі становища віцепрезидента вищої воєнної ради ген. Вейґан, бо вже дійшов до віку, приписаного законом. Наслідником Вейґана був би шеф ген. штабу ген. Гамелен. Шефом штабу іменували би ген. Жоржа.

ВИБОРИ ДО ДАНЦІҐСЬКОГО СОЙМУ.

ДАНЦІҐ, 18. XI. ПАТ. Вислід виборів до сойму в повіті Данціґські Низини такий: Важних голосів 14.614. З того нац. соціялісти одержали 11.610, німецько-національний центр 956, соціялісти 1575, комуністи 473.

ВІДЛОЖЕННЯ ЛІҐИ НАЦІЙ.

Президент Ради Ліґи Бенеш після порозуміння із ген. секретаріятом Ліґи й на просьбу президента комітету 3-х бар. Альойзія постановив відложити визначене на 21. листопада засідання Ради Ліґи на кілька днів, щоб уможливити працю сарського комітету.

ВІДІБРАЛИ ДЕБІТ.

САРБРІКЕН, ПАТ. Правляча комісія Сарщини відібрала дебіт віденській „Райхспост" на необмежений час і еміґрантському щоденникові „Парізер Таґблят" на два тижні. Сталося це тому, що ті часописи подали чутки про змову на життя голови комісії Нокса й інших осіб.

НІМЕЧЧИНА ПРИСТОСУЄТЬСЯ ДО ВИСЛІДІВ ПЛЕБІСЦИТУ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен" помістив звіт із двогодинної розмови представника бувш. комбатантів деп. Ґоя та м. радного Моніє з канц. Гітлером. Гітлер м. і. сказав: Нема ніякого непорозуміння між нашими краями. Теперішні трудноші звязані тісно зі справою Сарщини. Булоб божевіллям думати, що Німеччина вжие сили, щоб унеможливити плебісцит. Заявляю зовсім льояльно, що пристосуємося до вислідів плебісциту. Німеччина не може мати агресивних плянів на заході, де густота населення 237 осіб на 1 кв. км. Як можна думати, що хочемо території тої самої густоти населення, щоб так утруднити ще наше положення. Ми, що зазнали війни, розуміємо всю безкорисність цього страхіття. Найкращі сини обох народів згинули в боротьбі, а навіть переможцям не вдалося врятуватися від кризи. Треба працювати над створенням нового суспільного ладу. Колиб Франція та Німеччина порозумілися, то примари, які нас мучать, пропалиб на завсіди та прийшлоб до значного покращення господарки в усій Европі. Від наших двох народів залежить сповнення цієї мрії. Гадаю, що бувші комбатанти можуть накинути мир усьому світові.

Чи музичне виховання молоді потрібне?

ГОЛОСИ ПРАКТИЧНОЇ ДОБИ.

Коли говорити з людьми, а навіть педагогами — яких музика чи взагалі всяке мистецтво не цікавить — про музичне виховання молоді, то майже всі ставляться до нього негативно, аргументуючи, що нам треба практичного, фахового виховання, бо часи такі тяжкі, що на мистецьке виховання шкода грошей і часу. Що буде молодь мати з того клапання на фортепіяні чи на іншому інструменті? Молоді треба дати щось практичного, бо часи вже минули, коли молода людина покінчивши школи не боялась, що лишиться без хліба. З другого боку ті, що дбають про музичне виховання своїх дітей мають на думці практичну ціль, що колись може та наука придасться як засіб заробітку.

Все це правда, але не цілковита. Людина живе не лише на те, щоб заробляла на хліб, але також на те, щоб брала участь у всіх проявах культурного чи мистецького життя. А щоб мати відповідне зацікавлення і зрозуміння, треба мати потрібну підготову. Всі ті, що колись, хоч дуже мало вчились музики, слухають концерту з цілком іншим зацікавленням як ті, що її не вчились. На концертовій салі пізнати зараз тих, які прийшли сюди тільки на те, щоб показатись. Вони не вважають навіть за конечче купити програму, щоб знати чий твір гратиме мистець, бо їм це байдуже

КОНЦЕРТОВА ПУБЛИКА.

Як ріжно виглядає концертова саля на чужині, де зібрана публика ріжних професій на перерві розмовляє про виконавців і виконані твори з великим знанням і виходить з концерту задоволена, що пережила багато гарних хвилин забуваючи про сіру буденщину. Така публика вміє вишукати у виконавця не лиш злі сторінки, але і добрі. У нас бувають концерти, які публика зустрічає зовсім незаслужено з великим ентузіязмом, тоді як концерти на високім мистецькім рівні проходять без найменшого враження, незапримічені. А кілько клопоту відпалоб нашій суспільности з нашою молодю, якби батьки, крім загальної освіти — дали своїм дітям змогу зацікавитись музикою чи загалом якоюнебудь галузю мистецтва. Відомо також, що люди старші, які цікавляться мистецтвом почуваються до пізнього віку молодими духом і є активними громадянами.

Можна подати багато прикладів, якто колишня наука музики стала в пригоді неодному з наших людей у тяжких хвилинах і вирятувала з дуже прикрої матеріяльної ситуації.

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ.

Яке велике значіння має музичне виховання для людей уже на становищах, можна переконатись на прикладі, який подаю.

Є у Берліні від довгих літ симфонічна орхестра лікарів зложена зпонад сто осіб. Анґажують собі фахового диригента і працюють дуже поважно, а концерти їх дуже популярні і не уступають іншим професійним орхестрам. Тому може рік оглядав я навіть одну німецьку ілюстрацію, в якій між іншими фотографіями деяких членів тої орхестри була фотографія одного старого професора медицини, як сидить при тимпанах. Будучи в Берліні говорив я з д-р Б. членом тої орхестри, який сказав мені ось що: „Ви не маєте поняття, який я щасливий, що колись за молоду вчився музики. Для мене тепер нема нічого приємнішого, як наші проби і концерти. Працюємо там дуже інтензивно і поважно, але всеж це для мене найбільший і найкращий відпочинок, бо тоді забуваю цілком за свою професійну працю і всякі прикрощі з нею звязані. І хоча сходяться на ті проби самі лікарі, то розмова йде лише про музику, про концерти, про симфонічні твори, про ріжних дириґентів. А як ми тепер розуміємось на добрім чи злім виведенню симфонічного твору, на добрім чи злім диригенті, як пізнаємо музичну літературу! З якою приємністю і зрозумінням слухаємо інших концертів!"

МУЗИКА Й ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПРАЦЯ.

З того одного прикладу можна переконатись, яке велике значіння має музична освіта для людей немузичної професії. І хоч не мусимо зараз думати про орґанізування симфонічної орхестри, то всеж є багато можливостей, щоб використати ту освіту для власної приємности і на пожиток загалу, а головно в провінціяльних містах і містечках. Вже двоє-троє осіб, що грає на ріжних інструментах можуть плекати камерну музику проводячи в той спосіб приємно і корисно довгі зимові вечорі. Поединь майже у всіх містах і містечках інспіраторами і орґанізаторами музичного життя є переважно ті, які колись училися музики. А скільки кориснійше моглиб працювати наші музичні і співацькі товариства, якби в виділі тих товариств засідали люди з музичною освітою!..

Наука музики має крім того велике значіння суспільно-виховавче. Гра на інструменті, яка вимагає великої докладности вчить рівночасно докладности в кожній роботі, а гра в орхестрі чи ансамблях — солідарности і точности.

Накінець цікаво зазначити, що з усіх професій найбільше зацікавлення для музики мають лікарі, потім правники, а найменше інжинієри і фільософи. У нас ще одно з перших місць займає священичий стан.

Тарас Шухевич.

Свята 1-ого листопада.

ДОЛИНА.

В дні 1. ц. м. святкувала Долина 16-ті роковини богослуженням у церкві, яке закінчилось панахидою за поляглих. Службу Божу й панахиду відправив о. парох М. Чорнеґа й о. кат. В. Бодак. Громадянство явилось того дня у церкві дуже численно.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Віддовження хліборобства.

IV.

РОЛЯ РОЗЕМНИХ УРЯДІВ.

Як згадано раніше, розeмний уряд рішає:

1) до якої ґрупи зачисляється сільське господарство;

2) чи довг є хліборобський;

3) коли довг повстав;

4) хто взяв гроші;

5) про переміну короткоречинцевих довгів на довгоречинцеві;

6) розложення довгу на сплати й обнижка відсотків.

Крім того **розeмний уряд може розвязати договір купна-продажі ґрунту й обнизити ціну купна ґрунту.**

ПОВІТОВІ Й ВОЄВІДСЬКІ РОЗЕМНІ УРЯДИ.

Повітові розeмні уряди рішають про всі маєткові справи **посідачів сільських господарств,** простором до 50 гектарів (ґрупа А).

Воєвідські розeмні уряди рішають про маєткові справи посідачів сільських господарств простором від 50 до 500 і понад 500 гектарів (ґрупа Б і Ц). Дотепер до обсягу діяльности повітових розeмних урядів належали справи посідачів сільських господарств простором до 100 гектарів. Тому декрет постановляє, що повітові розeмні уряди полагоднають ці залеглі справи (стаття 105).

ПОЛАДНУВАННЯ СПРАВИ.

Довжник-хлібороб, який хоче користати з полекш декрету, вносить прохання до повітового розeмного уряду. Одночасно складає відповідну оплату. В цьому проханню подає докладно свій маєтковий стан, своїх вірителів з точним означенням висоти своїх довгів. Одночасно довжник зазначує, що з огляду на тяжку матеріяльну скруту не може сплачувати своїх довгів і тому просить признати йому полекші як обнижку довгу і відсотків розложення довгу на піврічні сплати, розвязання договору купна-продажі ґрунту, обниження ціни купна ґрунту і т. д.

ЯКІ ПОЛЕКШІ ПРИЗНАЄ РОЗЕМНИЙ УРЯД?

У тих випадках, коли до розложення довгу на сплати й обнижки відсотків не доходить на основі постанов декрету, без заходів довжника, тоді розeмний уряд на прохання довжника може:

1) розложити довг **на догідні сплати найдальше до 14 років;**

2) **обнизити відсотки** від 1. листопада 1934 р. найнижче до **3 проц., найвище до 4 і пів проц.** річно.

Таких полекш не можуть добитися від розeмного уряду довжники сільських господарств, простором від 50 до 500 гектарів, **коли їх довги** перевищають **75 проц. вартости господарств.** Те саме діється з посідачами господарств простором понад 500 гектарів, коли довг перевищає **половину вартости** (стаття 50).

СКАСУВАННЯ ДОВГУ ВІРИТЕЛІВ-ЛИХВАРІВ.

Коли віритель тягнув від довжника вищі відсотки, ніж дозволяє закон (вище як 12 прц. річно), тоді **розeмний уряд устійнить, яку квоту одержав уже віритель від довжника за час від 1. січня 1927 р. аж дотепер і розмірно зменшить довг або взагалі його скасує.** Колиж надмірні відсотки перевищають претенсію вірителя-лихваря, тоді довжник може позивати лихваря до суду за звороr неправно побраної квоти. Одначе **розeмний уряд тільки тоді зменшить довг, або його відпише зовсім, коли довжник уже в суді закидав свому вірителеві грошеву лихву.**

ДОВГ З КУПНА НА КРЕДИТ.

Розeмний уряд може розложити довжникові теж довг, який повстав з купна рухомих річей (збіжжя, худоби), **на кредит, а продавець почислив довжникові надмірно високу ціну.**

ДОВГ З ВЕКСЛІВ.

Розeмний уряд може розложити теж на сплату довг з векслів або гіпотечно забезпечений, але тільки тоді, коли устійнить, що віритель відступив вексель або гіпотечно забезпечений довг іншій особі з метою внеможливити довжникові користати з полекш декрету про віддовження хліборобства (стаття 50).

ОБНИЖКА КОШТІВ НА 1/5.

Розeмний уряд може зменшити судові, екзекуційні й адвокатські кошти, які довжник має платити вірителеві, найвище 20 проц., себто 1/5 частину коштів. Колиж довжник уже заплатив кошти вірителеві, тоді розeмний уряд зменшить довг на 1/5 заплачених коштів. До обнижки коштів не має права довжник, який їх сам спричинив (стаття 51).

РОДИННІ І СПАДКОВІ ПОДІЛИ.

До трьох років може довжник, покликуючись на господарську скруту, внести прохання до розeмного уряду, щоби обнизив довги з родинних і спадкових поділів. Розeмний уряд може обнизити такі довги хліборобам, які повстали між 1. січнем 1926 р. до 1. липня 1932 р. (стаття 53).

ОБНИЖКА ДОВГУ ЗА НЕРУХОМОСТИ.

Розeмний уряд може обнизити довги з решти ціни купна нерухомостей (поля, хати і т. д.), Тому куплені між днем 1. січня 1926 до 1. липня 1932 розeмний уряд устійнює, скільки довжник-хлібороб або його законні насліддники заплатили вже за куплену нерухомість. До цієї суми зачислить не тільки дійсно заплачену грошеву суму, але також довги й обтяження, які довжник зголосився заплатити за вірителя. Опісля уряд обчисляє за яку частину нерухомости довжник уже заплатив. Вкінці вартість незаплаченої частини нерухомости ще раз оцінює уряд і решту **ціни купна розкладає на сплати на 12 років з тим, що через перші три роки від рішення розeмного уряду довжник взагалі не платить ні сотика** (стаття 54). Напр.: Селянин купив у 1926 р. 8 морґів поля по 1.000 зол. за морґ. Одначе заплатив дотепер тільки 3.000 зол. себто за 3 морґи. Тепер за один морґ чорнозему платять 400 зол. Таким чином довжник заплатить за решту 5 морґів тільки 2.000 зол. Цю квоту 2.000 зол. розeмний уряд розложить на 24 піврічних рівних сплат з 3 проц. відсотками з тим, що перших 3 роки розeмний уряд не платить ні сотика.

ЗМЕНШЕННЯ І РОЗЛОЖЕННЯ НА СПЛАТИ ЧИНШУ АРЕНДАРІВ.

Розeмний уряд може зменшити теж чинш арендарям найдовше на 24 місяці. Залеглий чинш до 1. липня 1933 р. може розложити на 28 піврічних рівних сплат з 3 проц. до 4 і пів проц. відсотками. Одначе коли договір аренди скінчився би скоріше, тоді арендар платить решту чиншу негайно. Залеглий чинш за роки 1932-33 і 1933-34 може розeмний уряд не тільки розложити на сплати, але також його зменши**ти (стаття 57).**

Економічний огляд.

Українська хроніка.

З НОВИХ ВИДАНЬ.

На днях появилась третя книжка чвертьрічника „Український Агрономічний Вістник“, яка має чимало економічного матеріялу. Незвичайно цікава є стаття швайцарського проф. Лаврa п. н. „Перебудова світового хліборобства“, надіслана ним самим для цього журналу. Є це реферат, що його виголосив автор у червні ц. р. на Міжнар. Хліб. Конгресі в Будапешті. Його обстоювання здорової сільсько-господарської політики замість натиску на дешевизну харчів заслугує на спеціяльне підчеркнення.

В книжці є ще кілька більших статтей. Всі вони вийшли зпід пера визначних наших теоретиків (головно еміґрантів з В. України) і практиків (Терпиляк). Багатий відділ рефератів і рецензій доповнює цінність цього випуску.

Появилось також 4. число двотижневика „Торговля і Промисл“. Містить воно перші відгуки на розписану редакцією анкету про гуртівні, цікаві міркування з приводу фондації д-ра Турнна, працю інж. Р. Кахникевича про технічну підготовку промислових підприємств, критичний розгляд „Провідника до українських фірм“ й інший матеріял з фахової й організаційної ділянки.

Польська хроніка.

ПЕРЕБУДОВА КООПЕРАТИВНОГО РУХУ. — НІВЕЛЯЦІЯ ІДЕОЛЬОҐІЧНИХ РІЖНИЦЬ. — ДАРУНКИ НАЗВАНІ І ДАРУНКИ ПРОМОВЧАНІ.

На господарській сторінці „Газети Польскої“ з 15. ц. м. поміщена була стаття д-ра Т. Клапковського п. н. Важні постанови Кооперативної Ради. Автор, обговорюючи глибокі переміни в організації кооперативного руху в Польщі, сягає до історії останніх літ. Ще в 1918 р. на кооперативному зїзді в Люблині кинув д-р Стефчик гасло „одноцільний кооп. рух у власній спільній державі“. Та до цього одноцільного руху не дійшло. Не допустили до нього ідеольоґічні ріжниці, які спирались на системах Шульца з Деліч і Райфайзена. Тільки меншости зуміли сконсолідуватись (союзи: український, „руські“ і німецький) не вважаючи на ідеольоґічні розходження. Вони перші зуміли пристособитись до умовин сучасного життя.

Щойно новеля з березня ц. р. дала правну можливість для перебудови кооп. руху „в напрямі координації з загальними напрямами як суспільно-господарського, так і політичного організму Польщі“. Перш за все ухвалою Кооп. Ради зліквідовані будуть переросты організації, бо з 23 Союзів залишиться 10. Національні союзи істнуватимуть дальше в розмірах, які відповідають дійсним культурним і господарським потребам дотичних національних груп (так пише д-р Клапковський). Це „згідне з обовязуючим у Польщі пошануванням прав нац. меншостей“. Автор вичисляє 10 союзів, які залишаться. З них на першому місці 1 групи (нац) ставить він РСУК, відтак ідуть по черзі „руські Звйонзек“, 2 німецькі (Познань і Ґрудзьондз), 2 жидівські (Варшава, один із них для купецьких кооператив). II групу складають 3 польські союзи в Варшаві (споживачів, працівників і військових). Окремо стоїть Союз продуцентів у Варшаві і йому автор присвячує ввесь кінець статті. Він добачує величезне значіння в тому, що в Союзі продуцентів обєднані будуть два найсильніші польські союзи („Зєдночене“ і „Унія“). Обєднують вони 5.500 кредитових, хліборобсько-торговельних, хліборобсько-промислових, ремісничих й інших кооператив. Вже не буде ідеольоґічного розбиття, а ідейні, на німецькому ґрунті уформовані системи з пол. XIX. стол., заступить рідна кооперативна ідеольоґія. Разом з тим зникне „конкуренційна боротьба, місто вдивиться до села і т. д. і т. д.“

Польський автор має право тішитись. Дарунки, які понесла польській кооперації новеля і ухвала Кооп. Ради, є з національного боку дійсно великі. Про деякі з них автор не згадує. І слушно! Бо це не дуже гармонізувалоб із заявами його щодо „потреб“ і „прав“ національних меншостей. При цій нагоді згадаємо, що Кооп. Рада проголосила список 150 ревізорів. Варшава дістала 73 (з того 13 для жидів), 31. Як довідуємось, Рада не признала повна ревізії 10 ревізорам РСУК-а.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

У Варшаві відбулась від 12. до 14. ц. м. конференція відпоручників англійського вугіляного промислу з представниками такого промислу в Польщі. Цим разом нібито зрозуміли обі сторони, що істнує **можливість порозуміння Англії з Польщею в заграничному збуті вугілля.** Це був би перший етап переговорів. — Після несподіваної і дуже поважної знижки (бесси) польських вартісних паперів, знову біржі занотували поважну звишку (госсу). В міжчасі відбулась **завзята дискусія в пресі.** Опозиційні газети заявили, що заломання курсів спричинило **оголошення дефіцитового прелімінаря буджету.** Урядова преса (Г. Польска) і фахова (Газ. Гандльова) подали як причину — технічну ситуацію на ринку. — Появився розпорядок про **контролю цін вугілля** при його продажі в краю і закордоном.

Світова хроніка.

ФЛЯНДЕН — ЕКОНОМІСТ. — НАДДУНАЙСЬКА ПРОБЛЕМА.

Після експозе Фляндена, в якому він заакцентував майже виключно момент господарський, Франція успокоїлась. Не тільки палата оплескувала промову нового премієра, рада, що гостре питання зміни внутрішнього устрою відсунене в тінь. Вдоволення з цього приводу слідне в пресі і в настроях вулиці.

Однак треба підкреслити, що не тільки у внутрішніх справах замітний буде економічний підхід Фляндена. Відомо, що Франція від літ сильно заціклавлена у наддунайській проблемі. Фляндеи двічі (раз, як міністр торговлі в 1932 р., другий раз як приватна особа) обїхав наддунайські держави і приглянувся абліжька тій „загрозі“ європейського миру. В статті, яку після того видрукував, заявив, що але сталось, що наддунайським державам признано після війни не тільки політичну, але і господарську самостійність. Століттями були ці держави господарсько повязані і ці нитки насильно зірвано. Тому необхідно наддунайські держави наново організувати, малярам признати деякі граничні коррективи (чиїм коштом?) і в той спосіб запевнити мир Европі. Обовязком Франції — мовляв — є активно виступити і дати розвязку цій проблемі.

Певна річ, що в закордонній політиці інтерес Фляндена зосереджений тепер у басейні Дунаю. Але тут він мусить показатись не тільки добрим економістом, але й добрим політиком.

Головні пункти госп. програми Фляндена у Франції є ось такі: втримання вартости валюти, ані плянова ані державна господарка, боротьба з монополями і з твердими цінами, податкові полекші, подешевіння відсоткової стопи і поступневий поворот до госп. лібералізму. Фляндеи деклярувався в парляменті ворогом примусової господарки. Він заявив, що ця скрізь збанкротувала.

СВОЄРІДНИЙ ВАЛЮТОВИЙ ДАМПІНҐ. — „ТУРИСТИЧНИЙ“ КУРС АНГЛ. ФУНТА В ШВАЙЦАРІЇ.

Оригінальний проляв монетарної політики в Швайцарії не тільки вся світова преса занотувала, але також спробувала його відповідно насвітлити. Є це ухвала власників готелів у Швайцарії, яка визначила англ. фунтові штерлінґів курс вищий, як той, що його нотує біржа в Ціріху. Очевидно ця звишка дотичила тільки розрахунків англ. туристів зі швайцарськими готелями. Бо метою того є притягнути наново англ. туристів, які через дорожнечу у Швайцарії після девальвації фунта, її тепер оминають.

Ця небувала досі новина в монетарній політиці викликала широкі коментарі в поважних господарських органах преси („Фіненшель Ньюс“ й інші.) Вони обвинувачують Швайцарію у тому, що вона війшла з дороги ортодоксійної політики золотої валюти й управляє частинний валютовий дампінґ. Наслідків такого ділання не можна — мовляв — передбачити.

Тимчасом наслідки вже появились. Біржі зареаґували на це ослабленням курсу швайцарського франка. Коли би знижка поступала дальше, то це могло би спричинити відплив золота зі Швайцарії.

Для пояснення треба зазначити що готелярський промисл грає величезне значіння в господарському житті Швайцарії.

Дехто добачує у згаданій ухвалі першу ластівку девальвації у Швайцарії. Голяндія, Бельгія, Швайцарія — ось черга нових „девальваційних“ кандидатів. Польща покищо поза чергою...

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІЇ.

Нафтовий монополь, який проголосила Манджурія, викликав нове непорозуміння поміж Японією і заінтересованими великодержавами, що обстоюють політику „відчинених дверей“. — Московська „Правда“ пише, що харчеві запаси у СССР більші тепер на 20 проц. ніж у IV. чвертьріччі мин. року. Це — мовляв — дає можливість змінити поділ хліба між консументів і скасувати карткову систему. — Німеччина веде з большевиками господарські переговори. З уваги на заповіджену подорож франц. мін. торговлі Маршандо до Москви, Німеччина спішиться — Німеччина ввела в себе контролю цін. Продуцентам і ґросістам заборонено устійнювати ціни для роздрібної торговлі без позволення комісаря. — В Москві перебуває тепер прогулька американських промисловців. Вони мали висказатись за поміччю Америки в господарській розбудові СССР. Большевики схильні полагодити справу передвоєнних довгів згідно з бажанням американців.

В. Н—вич.

Еміґраційні справи.

В СПРАВІ ВИЗДУ НА ПОСЕЛЕННЯ.

Еміґраційний Синдикат повідомляє, що більничі рідні, котрі хочуть виїхати на поселення, можуть старатися за виїзд до Арґентини, Бразилії і Канади. Виїзд до Арґентини і Бразилії припадає у найближчому часі, імовірно в місяці листопаді відійдуть перші транспорти. Зате виїзд до Канади відбудеться на весну 1935 р. Кольоністи до Арґентини і Бразилії користають з полекшевих карт.

Записи і реєстрація кандидатів на поселенців відбувається в Еміґраційнім Синдикаті у Львові, вул. Вишневецьких ч. 4.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ.

Тому, що обовязують нові еміґраційні приписи до Бразилії, всі еміґранти, що хотять туди виїхати і мають візвання або „афідавіти“ старого типу, повинні ті документи відіслати своякам в Бразилії, щоби виробити нові візвання. Передавнені візвання можна спрямовувати до бюр Еміґраційного Синдикату на провінції. Незадовго буде відчинений відділ Еміґраційного Синдикату в Бразилії, що буде помагати людям на терені Бразилії, як виробляти документи для осіб, взиваних з Польщі.

Особи, що мають нові візвання, вироблені по день 12. вересня ц. р. повинні звернутися також до Відділів або Аґентур Еміґраційного Синдикату, щобя дістати інформації, котрі торкаються виїздових формальностей себто виробленя безплатного пашпорту заграничного, вимаганих свідоцтв і т. п.

НОВИНКИ

— **Православні літурґійні книги по польськи.** Православний митрополит Діонізій покликав комісію, яка має перекласти православні літурґійні тексти із староєлавянської на польську мову. Комісія вже в найкоротшому часі має почати працю.

— **„Боже щось Польске“ в православних церквах.** Митрополит Діонізій видав розпорядок підчиненим дієцезіям, щоби в православних церквах у Польщі у державні свята, себто 11. листопада і 3. травня, на іменини президента, марш. Пілсудського та при відповідних нагодах святочних богослужень після відправи співали на закінчення гимн. „Боже щось Польске“.

— **Заняли машини „Газети Поранної“.** Як ми вже повідомляли, видавництво „Газета Поранна“ купила „Хвіля“. Тепер же коморник заняв машини „Газети Поранної“, тому що „Газета Поранна“ винна 40.000 зол. якомусь Бавмріної. Машин цих не вільно передати „Хвілі“, а відповідальний за це Еґер.

— **Незвичайна погода.** В останніх двох днях маємо погоду, що нагадує весняні дні. Люди, що ходять уже від трьох тижнів в осінніх одягах, мусіли вернутись до весняних і літніх нагурток. У звязку з так нагло підвищеною температурою трапляються часті випадки простуди: нежиту, грипи та запалення горла.

— **Не хоче бути поляком.** Змагун Пінецький, званий „королем нельсона“ боровся кілька разів у Брюселі. Бельгійська преса реклямувала Пінецького як поляка. Проти того запротестував Пінецький у спростуванні, де заявляє, що він німець.

— **300 жидів вернеться до Польщі.** „Ль Евр“ повідомляє з Атен, що корабель „Вельос“, який вже 3 місяці скитається з 300 жидами по морі, відколи покинув Варну, причалив до Піревсу. Пристанева влада в Піревсі не згодилася, щоби жиди висіли на суходіл, тому вони вернуться до Польщі, та вже іншим кораблем.

— **Львівська хроніка.** Власник дроґерії при вул. Сапіги 65. Ціпер повідомив, що злодії вкрали ріжних товарів на 1500 зол. Поліція ствердила, що вкрадені речі злодії продали Авр. Шакові із Замарстинівської вул., а цей відпродав власникові дроґерії Туне на вул. Краківській. Поліція арештувала Шеке й Туне. — У робітні капелюхів Бікеля в Ринку під ч. 19. вибухла пожежа, яку пожежна сторожа вгасила. — Небаром з причини кризи мають замкнути каварню „Імперіяль“ при вул. Леґіонів.

— **Обікрали кооперативу.** Невідомі злодії вломилися нічю до кооперативи „Визволення“ в Рожнові (пов. Коломия) та вкрали ріжних товарів і тютюневих виробів вартости 1200 зол.

— **Кровава бійка.** В Опірці (Скільщина) прийшло до кровавої бійки 8 місцевих господарів під проводом Петра Качайла, по другому боці билися Микола та Михайло Щадей і Микола Гребінець. Качайло вбив ножем Миколу Гребінця, обох Щадеїв забрали тяжко ранених до шпиталю. Качайла і 7 його товаришів поліція арештувала. „І. К. Ц.“ пише, що тло бійки було політичне. Вбитий Гребінець і ранені Щадеї були членами КПЗУ, а Качайло був націоналіст і між ними часто приходило до непорозумінь.

— **Смерть винахідника.** У Мінхені помер у 92. р. життя професор технічної школи Карло Лінде, винахідник машин до роблення леду. У 1895 р. йому вдалось витворити у більшій скількості пливке повітря.

— **10 міліонів нагороди.** Французький міністр повітреплавства ґен. Денен призначив 10 міл. франків нагороди для тих винахідників, що винайдуть мотор, який уводитиме в рух не бензина, а важка олива. Досі у літаках уживають виключно бензини, яку треба спроваджувати з чужини. На випадок війни недостача бензини була би великою небезпекою для французької авіяції. 10 міл. франків дістане до 31. грудня 1936 той мотор, що побе рекорд швидкости на просторі 10.000 км. Нагорода призначена тільки для французів.

— **Грім убив 61 муринів.** Біля Клербері (в Південній Африці) грім убив 61 муринів, як сиділи в одній спільній хаті при обіді.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК МОЖЕ ВИГЛЯДАТИ ЖАННА Д'АРК?

У Коней Айленд (Зл. Держави) клюб „Атлянтійського побережжа“ давав на добродійну ціль виставу моди під фірмою „Морські красуні минулого“. У ревії виступала теж одна красуня, прибрана за Жанну д'Арк, очевидячки в купелевім костюмі. Тому, що дохід із вистави був призначений на місцевий шпиталь, духовні, що опікуються цим шпиталем, виступили з гострою критикою такої ревії і в обороні святої Орлеанської Діви. Дівчина, що виступала як Жанна д'Арк відповіла наївно, що вона старалась представити святу з найкращої сторінки.

З кіна.

КІНО „КОЛІСЕЙ“: „ЖІНКА Й ЗВІРЮКА“ і ревія „ПІДКОП ПІД ЛЬВІВ“.

(ет.) Дія цієї фільми йде на одному з маляйських островів. Серед непроглядних нетрів, серед напівдиких маляйців живе кілька білих осадників, людей, що втекли перед суворим законом. Між ними являється одна біла жінка. Вона зазнає гіркої долі при боці безоглядного злочинця, людини без серця. Грає цю ролю Чарльз Лефтон по мистецьки. У ролі нещасної жінки Кароля Льомбард. Фільма не нудна.

Ревієві актори хорують на недостачу теми для ревії. Нічого дивного, що вони пускаються на рисковне діло: слідами злочинців підкопуються під львівський театр, клініку, банковців, парк, мешкання поета і т. п. та підглядають те, що там діється. Публика не нудьгує при цьому. У ролі розбивачів нас подобалися: Слава Беставі, Сціварський (д. добра креація), Ферівна й ревелерси „Евгена“.

СПОРТ.

ЗАКІНЧЕННЯ ЛІҐОВИХ МИСТЕЦТВ

Подгуже спадає до А кляси.

ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Погонь 2:1 (1:0).
КРАКІВ. Гарбарня — Подгуже 3:1 (1:1).
КРАКІВ. Краковія — Польонія 5:0 (5:0).
ПОЗНАНЬ. Висла — Варта 2:1 (1:1).
ВАРШАВА. Леґія — Варшавянка 4:0 (2:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІҐИ.

СЬВЕНТОХЛАВІЦЕ. Шлеськ — Ревера 5:0 (1:0)

На підставі цього висліду Ревера відпадає від дальших розгривок за вхід до Ліґи.

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. Погонь (Стрий) — Чувай (Перемишль) 5:0 (4:0). Стрийська Погонь входить остаточно до Окр. Ліґи.

ГАКІВКА.

БЕРЛІН, ПАТ. У дальшій частині міжнародніх гаківкових змагань у Берліні Шлітшуклюб зремісував із шведською дружиною Гета 1:1, а англійська дружина Стрітем виграла з Різерзє 3:1.

ВАРШАВА, ПАТ. Шведська дружина Ґета остаточно відкликала свій виїзд до Польщі. Шведський гаківковий союз обіцяв прислати до Польщі свою мистецьку дружину на святочні змагання з кінцем грудня та початком січня.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Львів — листопад 1934. Ч. 21—22. Р. VII.

ЖИВАЯ МЫСЛЬ. Карпаторусскій журнал политики и культуры. Прага, октябрь 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 19. XI. год. 7·30 веч. „Людина й надлюдина“.

Вівторок, 20. XI. год. 7·30 веч. „Товаріщ“. Абонамент Або неважний.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 19. XI. год. 7·30 веч. „Під примусовою управою“.

Вівторкову виставу „Товаріщ“ закупила „Газета Поранна“. Решту білетів можна набувати по знижених цінах (від 0·25 до 2·— зол.) в бюрі адміністрації при вул. Хоружчини 31.

Вівторок, 20. XI. „Під примусовою управою“.

Кіна.

АПОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждарі“, „Париж у вогні“.

АТЛЯНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „У тіні хреста“.

ГРАЖИНА: „Марія“ (Анна Беля), „Приблуда“.

КАСІНО: „У віденській каварні“ (комедія із Секе Сакален).

КОЛІСЕЙ: „Жінка й бестія“, ревія „Підкоп під Львів“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франціска Гаaль).

МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франціска Гаaль), ревія: „Веселий пол“.

МІРАЖ: „Галька“ (з Кепурою).

МУЗА: „Щойно вчора“.

ПАЛЯС: „Що мій чоловік робить у ночі“.

ПАН: „Ескімо.“

ПАСАЖ: „Іздець у масці“, ревія: „Пан директор то я!“

РАЙ: „Чи Люцина це дівчина“.

СВІТ: „Колиб я мав міліон“, „Тайна звіринця“.

СОНЦЕ: „Прошання з гріхом“.

СТИЛЕВЕ: „Чорний кіт“ (Борис Карлов) і ревія „Світ навиворіть“.

УТІХА: „Жінка під контролею“ та ревія.

ХИМЕРА: „Ширлі Темпль“ (Тайна маленької Ширлі) та Тижневик Фокса

Закордонне радіо.

Понеділок, 19. листопада 1934.

Відень (506,8) 17·40 Солісти (музика, спів) 19·20 Фортепян, 20·15 Спів, 20·30 Віденські мельодії. **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Кошиці** (259,1) 13·35, 17·10, 18·50 Для Закарпаття, 16·55 Казки вуйка Санка, **Мор. Острава** (269,5) 17·45 Спів, **Прага** (470,2) 12·35 Сальон. музика, 19·30 „Нірнберґські співці“ оп. Вагнера, **Париж** (1648) 13·00 Концерт орх., 21·00 Спів, рецитації, 21·45 Арфа, 22·15 Моцартівський концерт, **Данціґ** (230,2) 20·10 „Дер ферльорене Вальцер“ оп. Штольца, **Мадрид** (274) 19·00 Спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 18·30 Фортепян, **Гамбурґ** (331,9) 20·10 „Гузаренштрайхе“ опера Снаги, **Гайльсберґ** (291) 17·50 Цитра, **Кельн** (455,9) 18·00 Нар. пісні, **Ляйпціґ** (382,2) 18·20 Родина Штравсів (концерт), **Будапешт** (550,5) 18·45 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·10 Спів.

Вівторок, 20. листопада 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 22·50 Танк. музика, **Кошиці** (259,1) 18·00, 18·50 Для Закарпаття (Історія фольклору Закарпаття; Мусоргський: Муз. образці), **Прага** (470,2) 17·30, 20·55 Фортепян, 19·10 Слов. нар. пісні, 19·30 „Огарі“, оп. Крічки, **Париж** (1648) 13·00 Симф. концерт, **Мадрид** (274) 15·30 Оперова музика, 16·30 Солісти, **Берлін** (356,7) 12·00 Популярна музика, 14·15 Солісти, 17·40 Октет на тр. інструменти, 22·25 Моцартові твори, **Гамбурґ** (331,9) 19·00 Солісти (муз., спів), **Ляйпціґ** (382,2) 18·20 Нім. камер. муз., **Москва** (1724) ВЗСПС (747) 17·25 Опера, **Будапешт** (550,5) 17·35 Бахові твори. 18·45 Спів, 20·00 Камер. концерт. **Міляно** (368,6) 20·45 „Блакитний мазур“ оп. Легара, **Рим** (420,8) 17·10 Квінтет Еспері (легка муз.), 20·45 „Гарна Різета“ оп. Л. Фаля.

Львівське радіо.

Понеділок, 19. листопада 1934.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт сальон. музики, 13·00 Полудн. денник, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт, 16·45 Наука німецької мови, 17·00 Трансм. з Вильна і концерт хору, 17·25 Гутірка: Голосники „Боротьба за кращий відбір“, 17·35 Гр., 17·50 Ловля жемчугів, 18·00 Спогади про Мавр. Гославського, 18·15 Фортепян, 18·45 Для старших дітей: Що я бачив на Гуцульщині, 19·30 „Уліна“ (спогад рядовика), 19·50, 19·56 Спортові вістки, 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Істор. концерт (Польські композитори XV і XVI ст.), 21·45 Відч. про Пілсудського: „Лодзька катастрофа“, 22·15 Лекція танку, 22·35, 23·05 Танк. муз.

Вівторок, 20. листопада 1934.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·30 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 „Про лагоного Якова та брудного Гіпця“ (поезійки для дітей), 13·00 Полудн. денник, 15·30 Експорт. 15·35 Біржа. 15·45 година рос. муз., 16·45 Скринька ПКО, 17·00 Брамс: Соната д-моль (скр., форт.) з гр. пл., 17·25 Відчит: Образа й оклеветання, 17·35 Пісні в супр. форт., 17·50 Почт. техн. скринька, 18·00 Льв. турист. бюлетен, Сільва рерум, 18·05 Театр. фейлетон, 18·15 Концерт орх., 18·45 „Тайна Богумила“ (діт. нарис К. Іжиковського), 19·00, 19·30 Легка муз. 19·20 Акт. гутірка, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Трансм. з Варшави: „Паризьке життя“ ком. оп. Офенбаха; в перерві: Веч. денник, Як працюємо, 22·45 Зимові спорти, 23·05 Гр. пл. (М. Равель)

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.